

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 110

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αίτησης
Κατάθεσης Εγγράφων
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κα Ασπασία Κουρουπάκη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3467/162/27.2.2024 Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων με θέμα: «Ανάδειξη πολιτισμικού μνημείου «Μετοχίου Καλογρέζας» που ίδρυσε η Αγία Φιλοθέη η Αθηναία (1522-1589 μ.Χ.)»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 3467/162/27.2.2024 Ερώτησης και Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων της Βουλευτού κας Ασπασίας Κουρουπάκη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το μετόχι της Αγίας Φιλοθέης, γνωστό ως «Μετόχι Καλογρέζας» ή «Μετόχι του Πυρσού», ιδρύθηκε από τη νεομάρτυρα οσία Φιλοθέη πιθανότατα μεταξύ των ετών 1571 και 1583. Πρόκειται για μοναστηριακό συγκρότημα, από το οποίο σώζεται σήμερα το καθολικό, αφιερωμένο στα Εισόδια της Θεοτόκου, καθώς και ορισμένα κατάλοιπα των κελιών και του περιβόλου. Το καθολικό έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο με την υπ' αριθμ. 47173/2894/10.10.1959 Υ.Α. (ΦΕΚ 384/Β/07.11.1959). Διευκρινίζεται ότι το μνημείο εμπίπτει στις προστατευτικές διατάξεις του ν. 4858/2021 και η προστασία του ασκείται ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς του χώρου, το οποίο δεν άπτεται των αρμοδιοτήτων του ΥΠΠΟ.

Με βάση τα ανωτέρω, το ΥΠΠΟ έχει προβεί σε ενδεδειγμένες ενέργειες, διαχρονικά, για την προστασία του μνημείου.

Στη δεκαετία του 2010 εγκρίθηκε από το ΥΠΠΟ μελέτη στερέωσης, αποκατάστασης και ανάδειξης του καθολικού (ΥΠΑΙΘΠΑ-ΓΓΠ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΑΒΜΜ/3537/447/59/09.04.2013, ΑΔΑ: ΒΕΑ5Γ-ΣΕΗ και ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΑΒΜΜ/ΤΜΒΜΜ/250619/26102/1491/540/29.06.2018, ΑΔΑ: ΩΒΠΗ4653Π4-Η5Φ), καθώς και μελέτη συντήρησης των τοιχογραφιών και των λίθινων και μεταλλικών διακοσμητικών στοιχείων του (ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΣΑΝΜ/309938/201149/3084/02.08.2017, ΑΔΑ: ΩΓΠΠ4653Π4-5ΞΡ).

Την περίοδο 2019-2023 υλοποιήθηκε, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 (Ε.Π. «Αττική 2014-2020»), η Πράξη «Συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη Καθολικού Μετοχίου Αγίας Φιλοθέης στο Μαρούσι», συνολικού προϋπολογισμού 460.958,93 €, με δικαιούχο της Πράξης την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών και κύριο του έργου και φορέα λειτουργίας και συντήρησης την Ιερά Μητρόπολη Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού. Στο πλαίσιο του ανωτέρω έργου, πραγματοποιήθηκαν εργασίες στο καθολικό και στον άμεσο περιβάλλοντα χώρο του, οι οποίες ολοκληρώθηκαν στις 31.12.2023 και υλοποιήθηκαν μέσω δύο υποέργων:

- Υποέργο 1, που αφορούσε στην οικοδομική, καλλιτεχνική και αισθητική αποκατάσταση του Καθολικού του Μετοχίου της Αγίας Φιλοθέης Αμαρουσίου.

- Υποέργο 2, αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών, που υλοποιήθηκε απολογιστικά και με αυτεπιστασία από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής.

Οι ανασκαφικές εργασίες στο πλαίσιο του Υποέργου 2, συνολικού προϋπολογισμού 54.642,59 €, ολοκληρώθηκαν στις 31.03.2021 και αποκάλυψαν τόσο στο εσωτερικό του καθολικού όσο και στον περιβάλλοντα χώρο μεγάλο αριθμό τάφων, με κινητά ευρήματα που

ανάγονται επί το πλείστον στη μέση και ύστερη βυζαντινή περίοδο. Τα σταθερά ευρήματα διατηρήθηκαν σε κατάχωση για τις ανάγκες διαμόρφωσης του δαπέδου και του περιβάλλοντος χώρου του καθολικού, σύμφωνα με τις εγκεκριμένες μελέτες. Ωστόσο, ένα από τα σημαντικότερα ευρήματα, ένας καμαροσκεπής τάφος που εντοπίστηκε κάτω από το δάπεδο του ναού, παρέμεινε ορατός και έχει αναδειχθεί σύμφωνα με εγκεκριμένη μελέτη που εκπονήθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής (αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/377696/04.08.2023, ΑΔΑ: ΨΓ3Ε46ΝΚΟΤ-ΝΙΧ). Τα κινητά ευρήματα των ανωτέρω ανασκαφικών εργασιών φυλάσσονται στις αρχαιολογικές αποθήκες της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής. Συνοπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων των εργασιών προβλέπεται στο πλαίσιο συνολικής προβολής της Πράξης, με ευθύνη του κυρίου του Έργου.

Μετά την ολοκλήρωση του ανωτέρου έργου, το μνημείο έχει πλήρως αποκατασταθεί και αναδειχθεί και είναι προσβάσιμο στο ευρύ και ειδικό κοινό (ακαδημαϊκούς, εκπαιδευτικούς).

Επιπροσθέτως, το 2021, ύστερα από σχετικό αίτημα της Ιεράς Μονής Εισοδίων της Θεοτόκου-Αγίας Φιλοθέης Αμαρουσίου, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής ενέκρινε υπό όρους την εκτέλεση εργασιών καθαρισμού βορείως του καθολικού της Μονής, για την προστασία των καταλοίπων των κελιών, με σκοπό την προστασία και μελλοντική ανάδειξή τους (αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/129589/27.04.2021).

Αναφορικά με τα Πρακτικά της Συνεδρίασης αρ. 31/29.09.1993 του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, που αφορούν σε αίτημα οικοδόμησης και τα οποία αιτείται προς κατάθεση η κ. Βουλευτής, διευκρινίζεται ότι δεν έχει εκδοθεί διοικητική Πράξη έγκρισης ή μη μετά το 1993 σχετικά με το ανωτέρω αίτημα.

Μετά τα ανωτέρω, κατατίθενται, από πλευράς αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, τα ακόλουθα:

1. Η υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ26/62693/1268/01.12.1993 Υπουργική Απόφαση, με την οποία αναβλήθηκε η λήψη απόφασης σχετικά με την έγκριση ή μη οικοδόμησης στο εν θέματι ακίνητο.

2. Τα Πρακτικά του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου κατά την εξέταση του ανωτέρω θέματος (υπ' αριθμ. 31/29.09.1993 Συνεδρίαση, θέμα 10ο).

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΔΒΜΑ
4. Αυτοτελές Τμήμα Γραμματεία ΚΑΣ – ΣΜ
5. ΕΦΑ Ανατολικής Αττικής